

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทางจริยศาสตร์ของเหลาจี้จากคัมภีร์เต๋าเต็กเก็งพบว่า จะต้องทำความเข้าใจกับเต๋าก่อนเป็นอันดับแรก เต๋าคือสิ่งที่ลึกซึ้งอย่างยิ่ง มีความสำคัญอย่างยิ่งหลวงต่อทัศนคติต่างๆในการดำเนินไปของธรรมชาติและมนุษย์ เต๋ามีลักษณะดังนี้ (๑).เต๋าคือสิ่งที่ไม่สามารถพรรณนาด้วยคำพูดได้ คำพูดที่พยายามอธิบายเต๋าคือไปโดยนัยของการเปรียบเทียบเท่านั้น ไม่ใช่เป็นการอธิบายลักษณะที่แท้จริงของเต๋า (๒).สรรพสิ่งคือเต๋า เต๋ามีในสรรพสิ่ง (๓).เต๋าคือต้นกำเนิดของสรรพสิ่ง ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเกิดจากเต๋า

จริยศาสตร์ของเหลาจี้มีสี่ประการคือ (๑).การรู้จักตัวเอง คือการรู้จักกฎธรรมชาติของชีวิต เมื่อรู้จักกฎธรรมชาติของชีวิตย่อมรู้เป้าหมายอันแท้จริงของชีวิต (๒).การชนะตัวเอง การชนะตนเองหมายถึงการชนะอวิชชา และรู้แจ้งเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับกฎธรรมชาติอันยิ่งใหญ่ของชีวิต เมื่อชนะตัวเองจึงชนะทุกสิ่งทุกอย่าง (๓).ความสันโดษ คือการมีชีวิตที่มีความเต็มเปี่ยมอยู่ภายใน ซึ่งเป็นชีวิตที่ปราศจากการดิ้นรนแสวงหา และปลอดพ้นจากภัยทุกอย่าง ดังนั้นจงพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่เป็นความรู้สึกของชีวิตที่มีความสุขจากภายใน ชีวิตที่มีความเต็มเปี่ยมภายในคือชีวิตที่รู้จักและเข้าถึงธรรมชาติของชีวิตนั่นเอง (๔).มีอุดมคติแห่งเต๋า เพราะผู้ยึดเต๋าคืออุดมคติและปฏิบัติตามวิถีแห่งเต๋าย่อมเป็นหนึ่งเดียวกับเต๋า และมีชีวิตอยู่อย่างเป็นอิสระเต็มเปี่ยมภายใน นอกจากหลักสำคัญสี่ประการแล้วยังมีภาวะสำคัญที่เกี่ยวข้องกันคือ หนึ่ง, หูเหวหรืออุ่เหว การกระทำโดยไม่กระทำ คือการทำงานที่ขัดกับกฎธรรมชาติหรือเต๋า ไม่ทำอะไรโดยอาการของความเห็นแก่ตัว การกระทำสิ่งต่างๆ อย่างเป็นปกติธรรมดาโดยปราศจากการยึดมั่นในผลของการกระทำ สอง, เต็ก(เต๋อ) แปลว่าพลังอำนาจ หรือคุณธรรม ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นของเต๋าและมีคุณค่าของเต็ก เต๋าและเต็กจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่เหลาจี้ได้พูดถึง เต็กจึงเป็นได้ทั้งพลังชีวิตและคุณธรรม

ลักษณะจริยศาสตร์ของเหลาจี้ในคัมภีร์เต๋าเต็กเก็งที่สำคัญมีดังนี้ (๑). ความโลภเป็นภัยพิบัติที่ร้ายแรงที่สุดของมนุษย์ (๒).บุคคลพึงเอาชนะความกลัวด้วยความดีของตน (๓). ผู้ที่รู้จักตัวเองดีแล้ว เป็นผู้ที่ดีแล้ว (๔). ผู้ที่เชื่อว่าเป็นบัณฑิต คือผู้ที่รู้จักคนอื่นเป็นอย่างดี (๕). คุณธรรมอันประเสริฐสุดที่บุคคลพึงปฏิบัติ คือ ความมัยย์สัถ ความเมตตากรุณา และความอ่อนน้อมถ่อมตน

เมื่อศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมของโกวเล้งก็พบว่า เป็นวรรณกรรมกำลังภายในที่มีพื้นที่อยู่ร่วมกับวรรณกรรมร่วมสมัยได้ เป็นวรรณกรรมที่ไม่ยึดติดกับกรอบวัฒนธรรมประเพณีและประวัติศาสตร์มากเกินไป มีอิทธิพลของวรรณกรรมและภาพยนตร์ตะวันตกร่วมอยู่ด้วย วรรณกรรมของโกวเล้ง จึงมีกลิ่นอายของนักประพันธ์ชื่อดังของโลกหลายคนไม่ว่าจะเป็น จอห์น สไตน์เบ็ค มารีโอ พุโซ หรือเอียน เฟลมมิ่ง ซึ่งในภาพรวมแล้ววรรณกรรมของโกวเล้งมีความหลากหลาย ด้วยการสร้างเรื่องราวของชีวิตคล้ายคลึงกับนิยายชีวิตร่วมสมัย แต่มีฉากดำเนินเรื่องในบู๊ลิ้ม มีการสอดแทรกถ้อยคำลึกซึ้งคมคาย จนข้อความที่งดงามถูกนำมารวบรวมเป็นเล่มหลายครั้งหลายครา ซึ่งถ้อยคำเหล่านี้แทรกซึมไว้ด้วยปรัชญาหลายแขนงแต่ที่โดดเด่นมากก็คือเต๋าและเซน

จากการศึกษาจริยศาสตร์ของเหลาจื๊อที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนกำลังภายในของโกวเล้งพบว่า ตัวละครในแต่ละเรื่องมีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันแต่มีปณิธานเหมือนกัน ลักษณะนิสัย และพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกมีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว วรรณกรรมของโกวเล้งได้กล่าวถึงตัวละครเหล่านี้ไว้มากกว่าความเป็นนักบู๊ทั่วไป เรื่องราวชีวิตของเหล่า จอมยุทธ์และวีรบุรุษของโกวเล้งจึงมีสีสันที่แตกต่างไปจากวรรณกรรมจีนกำลังภายในของนักเขียนท่านอื่น บ้างก็เป็นนักบู๊หยาบกร้าน บ้างก็เป็นจอมยุทธ์และวีรบุรุษในอุดมคติ และก็อาจเป็นวีรบุรุษที่ดูธรรมดาสามัญยิ่ง ความเป็นมนุษย์ยัง

ประการสำคัญที่พบจากวรรณกรรมของโกวเล้งก็คือ นอกเหนือจะเป็นเรื่องราววิชาฝีมือการต่อสู้แล้ว เรื่องราวของนักสู้เหล่านี้กลับสามารถชี้ให้เห็นถึงความคิด อุดมคติ และปรัชญาของผู้เขียน สะท้อนให้เห็นถึงแก่นแท้แห่งชีวิตและสังคมมนุษย์ เป็นมนุษย์ที่สามารถพบเห็นได้ในสังคมแห่งความจริง มิใช่เพียงแต่เป็นตัวละครในวงบู๊ลิ้มหรือในยุทธจักรนิยายตามวรรณกรรมของโกวเล้งเท่านั้น แป๊ะเจี๊ยะเกีย มีความรู้จักประมาณตนเอง กอสิบ มีความรักเมตตาต่อคนรักและสหายจึงนำมาซึ่งความเชื่อมั่น ตัวนงเกีย มีจริยธรรมอันล้ำเลิศ ไม่หลอกลวงตนเองและผู้อื่น เชียวเสี่ยวเอ็ง มีความรักตักตวงต่อครูอาจารย์ เต็งฮี้ ผู้สันโดษและสุขุมเยือกเย็น เอี้ยเจ๋ง ผู้มั่นในคุณธรรม มีความรักเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ ลีวเซียงโกย รู้จักตัวเอง ทำในสิ่งที่ตัวเองรัก เสียสละเพื่อส่วนรวม

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวความคิดเรื่องหนึ่งเรื่องใดของนักประพันธ์จากวรรณกรรม อาจมีข้อจำกัดทางวรรณกรรมในการเข้าถึงความคิดอันจริงแท้ของนักประพันธ์ผู้นั้น วรรณกรรมของนักประพันธ์ผู้นั้น อาจเป็นแค่เครื่องมือสะท้อนความคิดที่มีอยู่ในตัวตนเท่านั้นไม่ใช่แนวความคิดทั้งหมด ฉะนั้นการทำความเข้าใจแนวคิดใดแนวคิดหนึ่ง พึงระลึกเสมอว่าแนวคิดนั้นเป็นแนวคิดตามเนื้อเรื่องในวรรณกรรม จำเป็นต้องมีความเข้าใจในเนื้อเรื่องของวรรณกรรมนั้นอย่างถ่องแท้ก่อน จึงจะสามารถเข้าใจแนวคิดของนักประพันธ์ในบริบทนั้นได้

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยวิเคราะห์หลักจริยศาสตร์ของเหลาจื๋อที่ปรากฏในวรรณกรรมเพื่อหาแนวคิดทางปรัชญาจากผู้ประพันธ์ผ่านตัวละครรวมทั้งหมด เพื่อให้เห็นถึงจริยศาสตร์ที่มีอยู่ในวรรณกรรมอันนำไปเป็นแนวทางการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม

จากการศึกษาที่ผ่านมาผู้วิจัยมีความเห็นว่าการศึกษาถึงแนวคิดทางจริยศาสตร์ทั้งหมดของเหลาจื๋อจากวรรณกรรมกำลังภายในที่มีเนื้อหาต่อเรื่องราวขนาดยาวทำให้ใช้เวลาในแต่ละเรื่องมากกว่าจะเข้าใจประเด็นการวิจัย หากว่าเลือกศึกษาในประเด็นใดเป็นหนึ่งอย่างละเอียดคงได้ความเข้าใจในเรื่องนั้นชัดแจ้งได้ เป็นต้นว่าศึกษาวิจัยจริยของวีรบุรุษในวรรณกรรม ความสอดคล้องระหว่างคำคมจากวรรณกรรมกับปรัชญาจีน หรือวิเคราะห์แนวคิดเรื่องมนุษย์ในวรรณกรรมของโกวเล้ง เป็นต้น